

מחשבת קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן
SHORT MACHSHAVA ON THE DAF

כתובות ט

עניין: כל היוצא למלחמת בית דוד גט כריתות כותב לאשתו

הקדמת הזהר – דף ח

עלמא לית ליה רשו למקרב צרו • דוד מלכא בשעתא דאירע ליה הווא עובדא [ד] דחיל • בההיא שעתא סליק דומ"ה קמי קב"ה ואמר ליה מארי דעלמא כתיב צתורה (ויקרא כ) וחיט חסר יחאף חת חשה חיש • וכתיב וחס חשת עמיך וגו' • דוד דקלקל ברית בערוה מהו • אמר ליה קב"ה דוד זכאה הוא וברית קדישא על תקוניה קיימא דהא גלי קדמי דאזרמנת ליה בת שבע מיומא דהאברי עלמא • אמר ליה אי קמך גלי קמיה לא גלי • אמר ליה וסו בהיתרחא הוה מה דהוה דהא כל חינו דעאלו לקרבא לא עאל חד מנייהו עד (א) דאפער בגט לאכנתיה • אמר ליה אי הכי הוה ליה לאורכא תלת ירחי ולא אוריך • אמר ליה במאי אוקים מלה באחר דחיישינן דהיא מעוברת וגלי קדמי דאוריה לא (ב) קריב צה לעלמין דהא שמי חתים בגויה לסהדותא כתיב אוריה וכתיב אוריהו שמי חתום בהדיה דלא שמש צה לעלמין • אמר ליה מארי דעלמא הא מה דאמרינן אי קמך גלי דלא שכיב בהדה אוריה קמיה מי גלי • הוה ליה לאורכא לה תלת ירחי • וסו אי ידע דלא שכיב בהדה לעלמין אמאי שדר ליה דוד ופקיד עליה לשמשא באכנתיה דכתיב (שמואל ב יא) רד לביתך ורחץ רגליך • אמר ליה ודאי לא ידע • אבל יתיר מתלת ירחי אוריך דהא ארבע ירחי הוו דכתיב תנין בחמשה ועשרים דניסן אעבר דוד כרוחא בכל ישראל והו

גמ' שבת נו.

אומר מתנות נטלו בזרוע: א"ר^א שמואל בר נחמני אמר ר' יונתן כל האומר דוד הטא אינו אלא טועה שנאמר ויהי דוד לכל דרכיו משכיל וה' עמו וגו' אפשר הטא בא לידו ושכינה עמו אלא מה אני מקיים מדוע ביות את דבר ה' לעשות הרע שביקש לעשות ולא עשה אמר רב רבי דאיתי מדוד מהפך ודריש

אשתו לקחת לך לאשה ליקוחין יש לך בה דא"ר שמואל בר נחמני א"ר יונתן כל היוצא למלחמת בית דוד כותב גט כריתות לאשתו

גמ' ע"ז ד: ד-ה.

לפי האמת. וכל זה מצד הש"י שהיה רוצה להיות עמו, לכך סיבב דבר זה. אבל מצד דוד עצמו לא היה זה, לכך הכתוב מיחס החטא לדוד כאלו עשה החטא. ובוה יתורצו הקושיות שהקשו התוספות, משל זה ראובן בא על שמעון לגזול אותו וידו על הממון ולקח אותו, ושמעון חושב בלבו הרי יקח על כל פנים ומה הרוחתי בזה, ומחשב בלבו יהיה לו זה במתנה. הרי האמת שאין ראובן גולן שהרי במתנה נתן לו, אבל ראובן נקרא גולן שהרי בא ליקח בגזילה הממון, ומה שאינו גולן הסבה לזה הגזילה עצמה שבא לגזול לכך חשב בלבו שיתן לו במתנה. ואילו היה הסבה דבר אחר, היה אפשר לומר דסוף סוף ע"י סיבה אחרת היה שאין כאן גזילה, אבל הגזילה עצמה היא סבה שלא היה גולן, כי מפני שבא ליקח ולגזול ממונו נתן לו זה במתנה. ודבר זה בודאי נחשב לו כאילו הוא גולן, כי מצד עצמו לא היה מונע מלחטוא. ולפיכך כאשר בא על בת שבע והוא לא היה מכוין רק לחטא, וצפה הקב"ה שיחטא על כל פנים, וסבב שלא יחטא על ידי שימרוד אוריה במלכותו ויהיה ניתן להריגה, וכל זה שלא יחטא דוד ולכך מספר הכתוב עליו שחטא. והכתוב מוכח כך, כי למה

מי יתן והיה לבכם זה להם ליראה אותי כל הימים וגו' והיינו דא"ר יונתן משום ר"ש בן יוחאי לא דוד ראוי לאותו מעשה ולא ישראל ראוי לאותו מעשה לא דוד ראוי לאותו מעשה דכתיב ולכי חלל בקרבי ולא ישראל ראוי לאותו מעשה דכתיב מי יתן והיה לבכם זה להם ליראה אותי כל הימים אלא למה עשו לומר לך שאם חטא יחיד אומרים לו כלך אצל יחיד ואם חטאו צבור אומרים (לו כלך)^א אצל צבור וצריכא דאי אשמועינן יחיד משום

זכותיה^ב אימא לא צריכא והיינו^ג דרבי שמואל בר נחמני א"ר יונתן (ג) מאי דכתיב (ג) נאם דוד בן ישי ונאם הגבר הוקם על נאם דוד בן ישי שהקים עולה של תשובה^ד וא"ר שמואל

